Fintables

Küresel Gerilimler ve Türkiye'nin Savunma Sanayindeki Yükselişi

18.11.2026

1988'den bu yana dünya genelindeki askeri harcamalar düzenli olarak artış gösteriyor. 1988'de toplam askeri harcamalar 1 trilyon 90,7 milyar dolar seviyesindeyken, bu rakam 2023 yılında son 15 yılın en yüksek yüzdesel artışıyla 2 trilyon 443 milyar dolara ulaştı. Jeopolitik rekabetin ve bölgesel çatışmaların, tüm ülkelerin askeri harcamalarında artışa neden olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Dünyanın en büyük 15 savunma sanayi şirketi, 2026 yılına kadar toplam 52 milyar dolar serbest nakit akışı yaratmayı bekliyor. Bu rakam, 2021 yılına kıyasla neredeyse iki katına çıkmış durumda. Özellikle ABD'nin beş büyük savunma şirketi olan Lockheed Martin, RTX, Northrop Grumman, Boeing ve General Dynamics, toplam 26 milyar dolar nakit akışı yaratmayı hedefliyor. Avrupa'da ise BAE Systems, Rheinmetall ve Saab, yeni cephane ve füze sözleşmelerinden faydalanarak nakit akışlarını %40'tan fazla artırmayı planlıyor.

Jeopolitik gerilimler ve bölgesel çatışmalar, savunma sanayisindeki büyümenin başlıca nedenlerinden biri. Özellikle Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesi ve Çin'in Güney Çin Denizi'ndeki faaliyetleri, ülkelerin savunma harcamalarını hızla artırmasına yol açtı. Ayrıca, Tayvan ve İsrail gibi stratejik bölgelerdeki gerilimler savunma yatırımlarını tetikleyen diğer faktörler arasında. ABD'nin Ukrayna ve İsrail'e yaptığı milyarlarca dolar tutarındaki askeri yardımlar da savunma bütçelerindeki artışı hızlandırdı. Savunma sanayi sektöründe uluslararası bir araştırma olan Top Defence 100, şirketlerin ciro bazlı sıralamalarına yer veriyor. Listeye baktığımızda, 1 trilyon dolar askeri harcamaya yaklaşan ABD'nin 55 şirketinin ardından 6 şirket ile Çin, Fransa ve İngiltere, onları takiben 5 şirket ile Türkiye'nin geldiğini görüyoruz.

Türk Savunma Sanayi: Yerli Teknoloji ile Küresel Rekabette Yükseliş

Orta Doğu'daki jeopolitik risklerden ötürü küresel savunma sanayii son yıllarda önemli bir dönüşüm geçirirken Türkiye bu alanda büyük adımlar atarak dikkat çekici bir konuma geldi. Savunma alanında önemli bir otorite olan Defence News 100'e 5 şirketiyle girmesinin yanında Global FirePower'ın yaptığı en güçlü ordu sıralamasında 8. sıraya yükselen Türkiye, savunma yatırımlarına bu yıl 34 milyar dolar bütçe ayırdı. 5. nesil savaş uçağı yapan 4 ülke arasında olan Türkiye, yerli üretime dayalı projelerle global bir oyuncu olma hedefine sıkı sıkıya bağlı kalıyor.

İhracatta elde ettiği başarılar ve büyük projelerdeki ilerlemeler, Türkiye'nin savunma sanayii açısından küresel rekabet gücünü artıran unsurlar arasında. 2023 yıl sonu itibarıyla Türkiye'nin yıllık savunma harcaması 2022 yılına göre yaklaşık %37 artışla 16 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup bu veriyle dünyada 22. sırada yer almakta. Harcamaların GSYİH'ye oranı ise %1,5 olarak gerçekleşti. 2024 bütçe rehberinde harcanması beklenen tutar 1 trilyon 133,5 milyar lira olup yıl sonu dolar beklentisi olan 33.2'ye böldüğümüzde 34 milyar dolar gibi bir bütçenin savunma tarafına ayrıldığını görüyoruz. Bu da NATO hedefi olan GSYH'nin %2 oranını aştığını gösteriyor.

2023 yılı itibarıyla Türkiye'nin savunma ve havacılık ihracatı %27 oranında artarak 5,55 milyar dolar seviyesine ulaştı. Bu büyüme, Türkiye'nin savunma sanayi ürünlerinin küresel pazarda önemli bir yer edindiğini ve ihracat gücünün giderek arttığını göstermekte. İnsansız hava araçları (İHA) başta olmak üzere Türkiye'nin birçok savunma ürünü, dünya çapında ilgi görüp özellikle çatışma bölgelerinde etkili sonuçlar veriyor. Bayraktar TB2 gibi insansız hava araçlarının Suriye, Libya ve Karabağ'da elde ettiği başarılar sayesinde Türkiye'nin savunma sanayiinin tanınırlığını artırdı ve bu ürünler, ülkenin küresel arenadaki varlığını güçlendiren stratejik araçlar haline geldi.

Yerli Üretim ve Teknolojik Atılımlar

Merkezi yönetim bütçesi ve Savunma Sanayii Destekleme Fonu ile Türkiye, yerli ve milli savunma sanayi projelerine büyük kaynak ayırıyor. Türkiye'nin bu alandaki hedefi, modern askeri kapasitesini güçlendirerek tam bağımsız bir savunma sanayiine ulaşmak.

- TCG ANADOLU (2023): Türkiye'nin ilk amfibi hücum gemisi, insansız hava araçlarını da taşıyabilme kapasitesiyle deniz kuvvetlerini güçlendirmektedir. 2023 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na teslim edildi.
- ALTAY Ana Muharebe Tankı (2023): Kara Kuvvetleri'nin modern tank ihtiyacını karşılayan bu proje, yüksek teknolojiyle üretilmiş olup 2023 yılında seri üretim sözleşmesi imzalandı.
- ATAK Helikopteri (2014): Yüksek çevresel uyum ve üstün atış kontrol sistemleriyle donatılan ATAK, 2014 yılından bu yana Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde yer almakta ve saldırı helikopteri kapasitesini artırmaktadır.
- SİPER Hava Savunma Sistemi (Geliştirme Süreci Devam Ediyor): Uzun menzilli hava tehditlerine karşı yerli imkanlarla hazırlanan bu sistem, 2023 itibarıyla geliştirilme aşamasında olup, Türkiye'nin hava savunmasını güçlendirme yolunda kritik öneme sahiptir.
- Yeni Tip Denizaltı Projesi (İlk Teslimat 2027): Türkiye'nin deniz gücüne katkı sağlayacak 6 adet denizaltı sistemi, modernizasyonu hızlandırmak amacıyla geliştirilmekte olup ilk teslimatın 2027'de yapılması planlanmaktadır.
- ANKA-3 (2023) ve GÖKBEY Helikopteri (2023): ANKA-3 insansız hava aracı 2023'te ilk uçuşunu yapmış, GÖKBEY helikopteri ise zorlu koşullarda görev yapabilen ve Türkiye'nin savunma teknolojilerinde yenilikçi adımlarını temsil eden projelerden biridir.

Bu projeler, Türkiye'nin askeri kapasitesini yerli üretimle güçlendirme hedefinin en somut göstergeleri oldu. Ayrıca, Milli Uçak Gemisi ve 5. Nesil Savaş Uçağı gibi girişimler ile globalde büyük oyuncu olma yolunda ilerleme sağlıyor. Türkiye, 2024-2028 yıllarını kapsayan 12. Kalkınma Planı ile savunma sanayiinde ciddi hedefler belirledi. Bu hedeflerin başında, 150 binden fazla çalışanı olan, 26 milyar dolarlık bir ciroya ulaşan ve yüksek teknolojiye dayalı bir savunma sanayii yaratmak bulunuyor. Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından yürütülen projelerle, hem kamu hem de özel sektörde daha fazla iş birliği oluşturulması ve bu şekilde sektörde sürdürülebilir bir büyüme sağlanması amaçlanmaktadır. 2023 yılı Türkiye'nin savunma sanayii açısından verimli bir yıl oldu. Türkiye'nin ilk jet motorlu uçağı olan HÜRJET'in başarılı ilk uçuşunu yapması, Bayraktar KIZILELMA'nın uçuş testlerinin tamamlanması ve ANKA-3 insansız hava aracının gökyüzü ile buluşması, Türkiye'nin teknolojik ve askeri kapasitesinin gücünü gösteriyor. Bunun yanında, dünyanın ilk insansız hava aracı taşıyan gemisi olan TCG ANADOLU'nun Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na teslim edilmesi, Türkiye'nin deniz platformlarında da modernleşme ve güçlenme yolunda önemli bir adım attığını kanıtlıyor.

Savunma Sanayii Destekleme Fonu ve Şirketler

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin modernizasyonunu ve savunma sanayiinin büyümesini desteklemek amacıyla kullanılan Savunma Sanayii Destekleme Fonu, bu sektördeki projelerin finansmanında kritik bir rol oynuyor. Bu fon, savunma projelerinin sürdürülebilir bir şekilde finanse edilmesini sağlarken, aynı zamanda Türkiye'nin bağımsız savunma sanayi hedefine ulaşmasına katkıda bulunuyor. Küresel savunma sanayindeki dönüşüm sürecinde Türkiye önemli adımlar attı. Yerli üretime odaklanarak dışa bağımlılığı azaltmayı hedefleyerek bu alanda ciddi yatırımlar gerçekleştirdi. Bu süreçte Aselsan, Roketsan, Tusaş ve Baykar gibi şirketler öne çıktı.

Aselsan

1975 yılında Türk Silahlı Kuvvetleri'nin haberleşme ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan ASELSAN, zamanla Türkiye'nin en büyük savunma elektroniği şirketi haline geldi. Elektronik, haberleşme, radar ve elektro-optik sistemler alanında faaliyet gösteren şirket, milli projelerde kritik rol üstlendi.

ASELSAN, geliştirdiği teknolojilerle sadece Türkiye'nin değil, dost ve müttefik ülkelerin de savunma ihtiyaçlarına cevap verdi. Şirketin ürünleri arasında taktik telsizler, radar sistemleri, elektro-optik cihazlar ve aviyonik sistemler yer aldı. Ar-Ge'ye yaptığı yatırımlarla teknolojik bağımsızlığa katkıda bulundu ve uluslararası pazarda rekabet edebilir hale geldi.

2018'de yeni iş alımlarında ulaşılan 4.057 milyon dolarlık zirve, savunma sanayisindeki güçlü talep artışının bir yansımasıydı. Ancak bu seviyeye, sonraki yıllarda tekrar ulaşılamadı ve özellikle 2020'de yeni iş alımlarında ciddi bir düşüş yaşandı.

2023'te ise yeni bir zirve kaydedildi. Rusya ile Ukrayna arasındaki gerginlik, savunma sanayindeki talebi tetikleyerek 4.993 milyon dolara ulaşılmasını sağladı. Bu artış, sektörün tekrar ivme kazandığını gösterdi.

2024'ün ilk yarısında İsrail-Filistin çatışmasının etkisiyle savunma sanayisindeki yoğun talep sürdü. Bu durum, yılın ilk 6 ayında 2.588 milyon dolara ulaşan yeni iş alımlarını beraberinde getirdi ve 2023'teki seviyenin bile aşılabileceğini gösterdi. İlk yarıdaki bu güçlü performans, savunma sektörünün 2024'te de büyümeye devam edeceğinin bir habercisi.

Roketsan

1988 yılında kurulan ROKETSAN, Türkiye'nin roket ve füze sistemleri alanındaki açığını kapatmak için yola çıktı. Kısa sürede yerli ve milli füze teknolojilerinin geliştirilmesinde öncü oldu. Şirket; kara, hava ve deniz platformları için çeşitli roket ve füze sistemleri üretti.

ROKETSAN'ın geliştirdiği ürünler arasında HİSAR hava savunma füzeleri, CİRİT lazer güdümlü füzeler ve SOM seyir füzesi öne çıktı. Bu sistemler, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin operasyonel kabiliyetini artırırken, ihracat başarısıyla da ülke ekonomisine katkı sağladı. Şirket, uluslararası fuarlarda ve ortak projelerde aktif rol alarak Türkiye'nin savunma sanayindeki gücünü dünyaya gösterdi.

Tusaş (Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.)

1973 yılında kurulan TUSAŞ, Türkiye'nin havacılık ve uzay alanındaki milli ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla faaliyetlerine başladı. Uçak, helikopter, insansız hava araçları ve uydu sistemleri geliştiren şirket, bu alanda birçok ilke imza attı.

TUSAŞ'ın projeleri arasında HÜRKUŞ eğitim uçağı, T129 ATAK taarruz helikopteri ve ANKA insansız hava aracı yer aldı. Ayrıca, Türkiye'nin ilk milli muharip uçağı olan MMU projesini başlatarak ülkenin havacılık tarihinde önemli bir adım attı. Şirket, uluslararası ortaklıklar ve iş birlikleriyle de küresel pazarda yer edinmeyi başardı.

Baykar

2000'li yılların başında savunma sanayii sahnesine giren BAYKAR, insansız hava araçları konusunda uzmanlaşarak kısa sürede adını duyurdu. Şirket, yerli ve milli imkanlarla geliştirdiği Bayraktar TB2 ve AKINCI gibi insansız hava

araçlarıyla dikkat çekti.

Bayraktar TB2, Suriye, Libya ve Karabağ'da gösterdiği başarılarla uluslararası alanda büyük ilgi gördü. Bu başarı, Türkiye'nin savunma teknolojilerindeki yetkinliğini ortaya koyarken, BAYKAR'ı da dünya çapında tanınan bir marka haline getirdi. Şirket, ayrıca insansız savaş uçağı konsepti olan KIZILELMA projesiyle de geleceğin teknolojilerine yatırım yaptı. Son zamanlarındaki başarısı şirketi Savunma Sanayi sektöründe lider ihracatçı pozisyonuna taşıdı.

Havelsan

1982 yılında kurulan HAVELSAN, Türkiye'nin savunma sanayiinde bilişim ve yazılım teknolojileri alanında önde gelen şirketlerinden biridir. Komuta kontrol sistemleri, simülasyon teknolojileri, siber güvenlik ve eğitim sistemleri gibi alanlarda faaliyet göstererek Türk Silahlı Kuvvetleri'nin dijital dönüşümüne önemli katkılar sağlamaktadır.

Son dönemlerde yaşanan savaşlar, küresel savunma harcamalarının hızlı bir artış göstermesine yol açarak, ülkeleri savunma sanayine daha fazla odaklanmaya ve yatırımlarını artırmaya itti. Jeopolitik konumunun getirdiği güvenlik gereklilikleri nedeniyle Türkiye, savunma harcamalarını önceki yıllara kıyasla önemli ölçüde artırdı. Türkiye'nin bu yoğun yatırımları, savunma sanayisinde yerli üretime dayalı projeleri desteklerken, bölgesel güvenlikte daha güçlü bir konuma gelmesine katkıda bulundu. Dünyada güvenlik kaygılarının arttığı bir dönemden geçerken savunma savunma harcamalarının artış trendinin devam etmesini bekleyebiliriz.

Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum, istatistiki şekil ve bilgiler hazırlandığı tarih itibari ile mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Sunulan bilgilerin doğruluğu ve bunların yatırım kararlarına uygunluğu tarafımızca garanti edilmemektedir. Bu bilgiler belli bir getirinin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir. Alım satım kararını destekleyebilecek yeterli bilgiler burada bulunmayabilir. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu nedenle bu sayfalarda yer alan bilgilerdeki hatalardan, eksikliklerden ya da bu bilgilere dayanılarak yapılan işlemlerden, yorum ve bilgilerin kullanılmasından doğacak her türlü maddi/manevi zararlardan ve her ne şekilde olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan dolayı Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. ile bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri ve ortakları sorumlu tutulamaz. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir.